

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Struktura lasu jest przedmiotem zainteresowania wielu grup społeczeństwa, między innymi: leśników, naukowców, ekologów, przedsiębiorców oraz osób zajmujących się jego ochroną i kształtowaniem pozaprodukcyjnych funkcji. W zależności od celu badań lub zainteresowań uwaga ich kierowana jest na różne aspekty struktury i budowy lasu. Tradycyjnym sposobem opisu struktury, wykorzystywanym przede wszystkim do celów gospodarczych, ale także naukowych, jest przedstawienie jej za pomocą empirycznego rozkładu wybranych cech drzew, w szczególności pierśnicy. W badaniach ekologicznych poświęconych strategiom życiowym gatunków drzew wykorzystuje się wskaźniki liczbowe charakteryzujące przestrzenne zróżnicowanie wymiarów drzew, konkurencję oraz bioróżnorodność. Szczególne znaczenie dla nauki, ale także gospodarki, mają badania prowadzone w lasach o charakterze naturalnym, w których proces kształtowania się struktury lasu ma charakter pierwotny, nie zakłócony działaniami gospodarczymi. Obserwacje, a zwłaszcza te długookresowe prowadzone w obiektach o takim charakterze pozwalają na weryfikację przydatności różnych wskaźników dla poszczególnych celów i ocenę ich ekologicznego znaczenia.

Z powyższych względów do badań zaproponowano lasy objęte ścisłą ochroną, położone na terenie Roztoczańskiego Parku Narodowego (RPN), w których w latach 1968-2003 prowadzony był monitoring na stałych powierzchniach badawczych. Jednym z celów projektu będzie więc uzupełnienie istniejącego ciągu obserwacji o kolejne, przy zachowaniu stosunkowo krótkiego odstępu czasu od ostatnich pomiarów wykonanych w lasach RPN. Ponadto, kontynuacja badań w tym obiekcie pozwoli także na porównanie aktualnych wyników z poprzednimi dając możliwość oceny zmian strukturalnych i kompozycyjnych lasów RPN w stosunkowo długim okresie czasu. Innowacyjną stroną przedstawionego projektu będzie analiza zróżnicowania wskaźników strukturalnych w małej skali przestrzennej oraz ocena ich ekologicznego znaczenia. W celu zidentyfikowania ogólnych prawidłowości dotyczących interakcji drzew różnych gatunków i/lub wymiarów w małej skali przestrzennej, badaniami objęte zostaną różne obiekty wyłączone z gospodarki leśnej na terenie Polski oraz Bośni i Hercegowiny.

Efektom badań będzie poszerzenie wiedzy o zróżnicowaniu obszarów leśnych objętych ścisłą ochroną oraz opracowanie (albo też: odkrycie, opisanie, wykrycie, ujawnienie) wzorców interakcji i przestrzennego rozmieszczenia drzew różnych gatunków i generacji, co jest bardzo ważnym biologicznym aspektem ich przestrzennej strategii życiowej.